

řeka Opskura

Státní
přístav

Andrew Caldecott

Zámek

Trbové

Host

Zlátní

námeští

Štírová vila

Eterova
cesta

Podscobdi

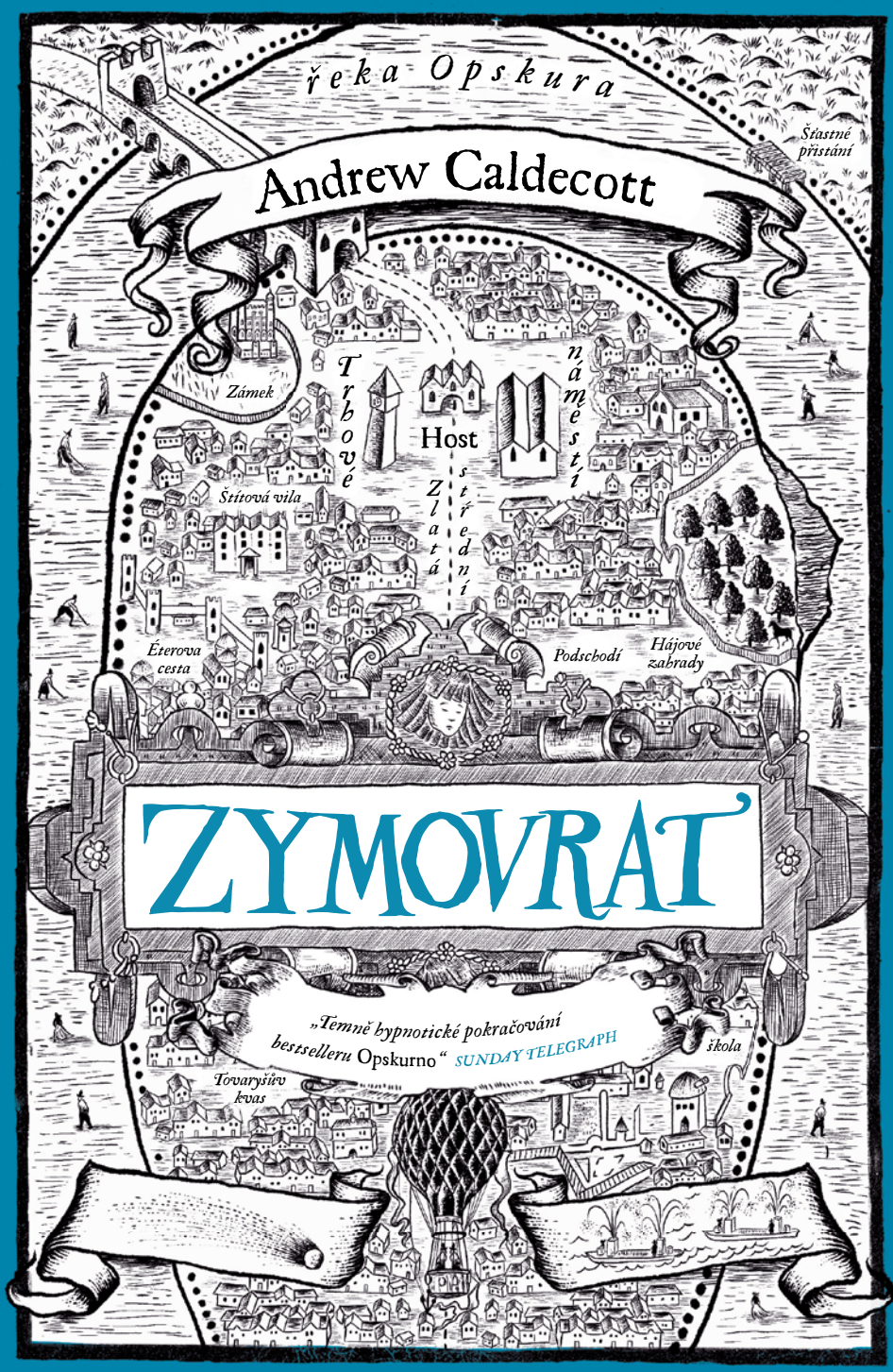
Hájové
zabrády

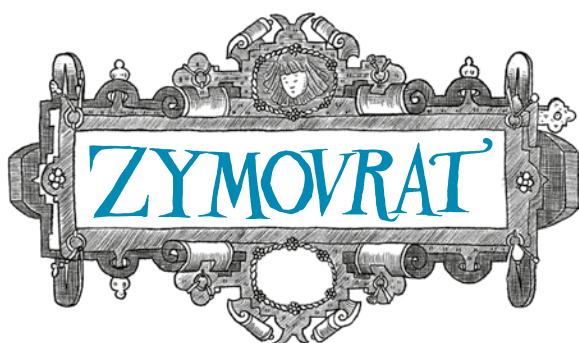
ZYMOVRAI

„Temně hypnotické pokračování
bestselleru Opskurno“ **SUNDAY TELEGRAPH**

Tovaryšův
kvas

škola

Wyntertide

Copyright © Andrew Caldecott, 2018

The moral right of Andrew Caldecott to be identified
as the author of this work has been asserted in accordance
with the Copyright, Designs and Patents Act, 1988

First published in English language

by Jo Fletcher Books in Great Britain

Cover illustration © Leo Nickolls Design Ltd.

Translation © Petra Johana Poncarová, 2020

Czech edition © Host — vydavatelství, s. r. o., 2020
(elektronické vydání)

ISBN 978-80-275-0481-7 (PDF)

ISBN 978-80-275-0482-4 (ePub)

ISBN 978-80-275-0483-1 (MobiPocket)

*Věnováno mé matce
a památce mého otce*

HLAVNÍ POSTAVY

Lidé zvenčí (z jiných částí Anglie)

Jonáš Oblong historik

Město Opskurno

Rhombus Smith	ředitel opskurenské školy
profesor Vesey Bolitho	astronom a vedoucí Jižní výzkumné věže
Hengest Strimmer	vedoucí Severní výzkumné věže
Vulpina Cheriskirosová	vědkyně ze Severní věže
Gregorius Jones	hlavní učitel tělocviku na opskurenské škole
Godfrey Fanguin	biolog a bývalý učitel
Bombi Fanguinová	jeho manželka
Angela Trimbleová	školní vrátná
Herbert Hrabáč	starosta
Gorhambury	městský úředník
Madge Brownová	zástupkyně vedoucí knihovny
Hayman Salt	vrchní městský zahradník
Marmion Hýl	městský herold
Boris a Bert Polkovi	spolumajitelé Pozemní a vodní společnosti bratří Polkových
Orélie Ruchová	majitelka starožitnictví Tretky, cetky a relikvie

Aggs	uklízečka
Estella Augurová	jasnovidka
Gurney Thomes	mistr lékárnického cechu

Opskurenští venkované

Bill Ferdy	pivovarník a hostinský u Tovaryšova kvasu
Ferensen	potulný soused Ferdyových

Alžběřinská a jakubská doba

sir Robert Oxenbridge		konstábl londýnského Toweru
John Hýl		opskurenský herold
Geryon Zymor		mystik
Kalex Valoun		Zymorův sluha
Ben		záhada
Mel	}	mladí géniové
Estella		
Nona		
Sacheverell Vere		bohatý svobodný mládenec
Benedikt Ruch		mistr řezbář

Opskurenští žijící mimo město

Tancred Everthorne	malíř
Pomeny Tighová	matematicka

Obyvatelé staré Anglie

bratr Hilarion	mnich a přírodopyszec
Harfoot	jeho laický společník

DÁVNÁ HISTORIE

Léta Páně 63, Británie.

Vymysleli si pro sebe jméno *caligatae*, tedy „ti, kdo se plahočí pěšky“, muži, kteří pochodují známým světem do všech zemí, kde je něco k mání.

Prohlíží si své *caligae*. Nejsou to jen sandály římského vojáka: stal se z nich symbol impéria. Podrážky pobité hřeby dupou po neznámé půdě. Neméně důležité jsou praktické otázky: sandály slouží stejně dobře doma v Římě jako v Africe, kde jimi propadává písek, a poradí si i na kterékoliv silnici, ať už se nachází kdekoliv. Jen v tomhle zapadlém koutě Británie, kudy nevedou žádné cesty a který oplývá muchničkami, komáry a pijavicemi, *caligae* naopak pouští přírodní nepřátele k tělu. Vlněné návleky na nohy sice pomáhají, ale kousavý hmyz skrze vlákna stejně proleze k měkkému masu. Tady je to vždy *quid pro quos*.

Svého času se jmenoval Gregorius, avšak teď mu říkají Gorius: armáda potřebuje krátká jména, která se dají dobře vyvolávat.

Ve své legii zastává funkci *speculatora*, hlavního průzkumníka. To slovo se mu líbí, protože vystihuje úlohu, již popisuje: kombinaci pozorování, naděje, dohadů a osamělé práce.

Sundal si helmu, aby se od ní neodráželo světlo, a v uších ho lechtají kapradiny. Čte zemi stejně, jako ji budou číst ti, kdo přijdou po něm: její záhyby, nestálý horizont, prorůstání půdy a kapradin. Díky své snědé pleti splývá s okolím.

Už tu stojí přes hodinu. Čas se vleče, protože sleduje důvěrně známý výjev: skupina menhirů, zatracenci v bílých rízách, primitivní chatrče uplácené z hlíny, hnoje a slámy. Nicméně hloupost těchto konkrétních barbarů překonává veškeré jeho předchozí zkušenosti. Opustili ostrov, jediné stanoviště, které by byli dokázali ubránit — někteří se přeplavili na koraklech, jiní šli zástupem po otevřených nivách všem na očích —, aby se následně setkali v lese, který se tyčí na prudkém svahu pod okrajem údolí: sami vběhli do pasti.

Podél řeky cválá jezdeckto a propichuje kopími korakly položené na plážích, aby barbarům znemožnilo útek po vodě. Od severu sestupuje pěchota, rozdělená do tří stejně velkých skupin. Rozkazy jsou stručné a reakce okamžitá.

Gorius obdivuje strategii své armády, vybroušenou k dokonalosti během měsíců podobných operací, a dokonalost římských manévřů. Co se týče vraždění nevinných, na to je trochu choulositivý a odvrací zrak. V rovných mokřinách jižně od řeky ho upoutá pahorek. Napadne ho, že by to mohla být pohřební mohyla, třebaže k ní nevede žádná cesta.

Znovu zaměří pozornost na blížící se bitvu. Barbaři se stáhli mezi stromy. Je to hračka: napřed jdou římsí harcovníci a rozdělují se, aby odřízli ústupové cesty. Jezdeckto pročesává louky a pátrá po zakrytých jámách, bodá kopími do země, ale nic nenachází. Legionáři odkládají štíty a kopí na okraji lesa, v podrostu je rychlejší krátký meč.

Gorius ucítí mravenčení v zátylku. V tuto chvíli už by se měl ozývat křik žen a dětí. Vzpomene si, že toto sídliště vyvolává u lidí ze sousedních osad bázeň. Slyší však jen údery mečů v podrostu a klení vojáků. Rozkazy pozbyly rozhodnosti. Legionáři bezcílně bloumají sem a tam, jako ohaři, kteří ztratili stopu.

Tohle je úkol pro Goria a jeho lovecké oči: najít skryté cesty, předejít přepadení ze zálohy. Zapamatuje si místo, kde barbaři zmizeli, vyrazí ke svému uvázanému koni a tryskem se rozjede dolů.

„Teď ukaž, že nejsi darmožrout,“ zavrčí Goriův tribun Ferox, jehož přezdívka přiléhavě vystihuje zuřivou povahu.

Gorius nechce, aby se půda ještě víc pošlapala. „Odvolejte je, pane, a nechte to na mně.“

„A až je najdeš, co potom?“ Ferox následuje svého *speculatora* s vytaseným mečem.

Gorius se zastaví, ukáže a pak vyrazí vpřed jako skvrnití lovečtí psi v Galii. Propojit si v duchu neznámé území, které pozoroval shora, s terénem, v němž se pohybuje, je obtížné, avšak Gorius omezí pátrání na hlubokou kotlinu, jejíž svah je příliš prudký, než aby se po něm dalo rychle vyšplhat. Nikdo to ani nezkoušel. Okované *caligae* zanechávají stopy, jenže tady převládají hladší otisky bosých nohou. Gorius leze po čtyřech a Ferox se mu posmívá, a pak to uvidí: téměř neviditelnou mříž z větví a kapradinových listů přikolíkovanou k zemi. Gorius zdvihne mříž a odhalí bílou tabulku, hladkou jako římský mramor, jejíž povrch zdobí vyrytá květina. Je to vytríbená řemeslná práce a nepochybně dalece přesahuje schopnosti místních divochů. Ferox přejede po tabulce mečem, ale nezanechá to na ní ani škrábnutí.

„Je to brána,“ nadhodí Gorius. „Nic jiného to být nemůže.“

Vrásky na Feroxově tváři hovoří o muži, který se zřídka směje, ale teď mu jiskří oči, plácá se do stehů a kožené řemeny uniformy se mu houpají mezi nohama. Tribun řve jako tur: brána pro dospělé muže zvící jednoho metru čtverečního?

Gorius položí na tabulku dlaň. Zjeví se mu černé chlupy na zápěstí a cítí, jak jím probíhá brnění. Váhavě vykročí vpřed — a zmizí.

Feroxův smích se změní v zuřivé vrčení. Následuje Gorio.

Léta Páně 977. Odleblý klášter.

Díky pozoruhodné kronice, již sepsal jistý mnich a která se s touž nezaujatostí staví ke světcům i k pohanským králům, si opatství Jarrow i po dvou staletích udržuje pověst největšího centra vzdělanosti severně od Říma.

Bratr Hilarion si ve svém skromnějším klášteře pěstuje podobné ambice, a právě to ho přivedlo do opatovy pracovny.

„Vyrozuměl jsem, že cítíš puzení zaznamenávat události jako bratr Beda.“

„Ano, ale nikoliv dějiny lidí.“

„Co se ti nelíbí na lidech?“

Bratr Hilarion si svůj názor nechá pro sebe. *Pokud byl člověk stvořen k obrazu Božímu, pak musí být Hospodin skutečně strašlivý.*

„Dávám přednost mírným plodům prvních dnů stvoření — flóře, fauně a nebeským tělesům.“

Opat přikývne. „Říká se, že máš pozorné oči a dar vnímavosti.“

To je pravda. Pro Hilariona je jedinečný každý list, pírko i hvězda. „Mám strach, že se ženu za vlastní slávou — že jsem upadl do područí pýchy.“

„O Jarrow mluví všichni a o nás nikdo — a kdo obviňuje z ješitnosti bratra Bedu?“ Opat se na znamení úcty pokřikuje. „Jak daleko bys cestoval?“

Bratr Hilarion cítí, jak se jeho svět mění: z maličké cely na míle a míle lesů, mokřadů a pastvin. Bez rozmyslu vyhrkne rozmáchlou odpověď. „Cestoval bych od moře na jihu až k valu na severu.“

„Takže po celé Británii! Vezmi si dva koně, zásoby a tolik papíru, brků a inkoustu, kolik potřebuješ. Pojede s tebou laický pomocník. Mladý Harfoot je silný. Může nosit zbraně a krom toho pracoval ve skriptoriu.“

Bratr Hilarion sklopí hlavu a opat mu požehná, což je výsada vyhrazená těm nejnáročnějším úkolům. Opat vyprovodí Hilariona ke dveřím. „Až se vrátíš, věnuješ své dílo...“

„Připíšu je našemu opatství.“

„A zmíníš pouze název opatství?“

„Zahrnu do věnování i našeho skromného, avšak slovutného opata.“

Opat mávne rukou a obdaří Hilariona vzácným úsměvem. Podařilo se mu najít správnou odpověď.

Hodinu po odjezdu narazí cestovatelé na nového motýla: *papilio*.

„Psal o nich i Plinius Starší, tak proč bychom je nezaznamenali my?“ prohlásí mnich.

Harfoot pečlivě vybalí psací náčiní. Bude to první záznam na první stránce. Zapiše den, měsíc i oranžové okraje bílých křídel a změří velikost hmyzu pomocí dřevěného pravítka, které si pro tento účel vyrobil. Než vyrazí znovu na cestu, uplyne hodina.

Mnich a pomocník okamžitě pocítili duševní přízněnost. Harfootova veselá nátura odlehčuje nesmlouvavost Hilarionovy vize. Jejich cesta se zakončí o čtyřicet let později, a to jevem, v porovnání s nímž budou dalekosáhlé události zaznamenané ve velké kronice bratra Bedy působit obyčejně.

Prosinec 1017. Opskurenské údolí.

Uplynulo čtyřicet let a jejich poslání se proměnilo. První knihy se až příliš rychle zaplnily spoustou obyčejných věcí a oni je průběžně věnovali opatství. V posledních deseti letech se zabývají jen jedinou knihou, v níž shromažďují pouze to, co je vzácné a typické pro určité místo.

Na okraj tohoto strmého svahu je dovedla šeptanda.

Údolí si udržuje své vlastní počasí a panuje v něm jiný stupeň zimy. Zamrzlá řeka obtékající ostrov se podobá náhrdelníku z kostí.

„Cože si to ti místní mumlali?“ zeptá se bratr Hilarion Harfoota. Už zapomíná, mluví slabě a řeč ho namáhá.

„Něco o létajícím hadovi.“

Mnichovi stačí pouhý náznak. „Ach tak: nachází se tu vzácné kamení a motýli s modrobílými křídly, kdybychom ovšem měli čas si na ně počkat.“

„A rostlina, která nikdy nekvete,“ dodá Harfoot.

Vrásky v Hilarionově obličejí se poskládají do úsměvu. „V tom případě stojí za to riskovat sestup dolů,“ prohlásí, „dokonce i v nejkratší den roku.“

Jejich dva poníci, vzdorovití a bystří, se vydají na cestu. Na vrcholku ostrova se jako hrozící prst tyčí k nebi obrovský kámen. Na vrcholu menhiru se odráží světlo od kruhovitého otvoru připomínajícího oko. V mokřinách na jihovýchodě se rysuje travnatá vyvýšenina a zjevně jde o dílo lidské ruky, *terra firma* uprostřed bažiny. Bratr Hilarion cítí, jak na něj ty pohanské výjevy dorážejí.

Všímá si šedých nitek ve vlasech svého mladšího společníka a pleše na temeni, která se nyní podobá té jeho: přirozená tonzura svědčí o mnoha stezkách na útesech, vřesovištích a horách, které spolu prošli, stejně jako nohy, které jim čouhají ze sandálů jako hlízovité kořeny. Věk prohloubil jejich vzájemné pouto a také proměnil způsob, jímž na sobě závisejí. Počet Harfootových úkolů roste. Popisuje bratru Hilarionovi drobné detaily toho, co vidí, opakuje mu tišší zvuky, a díky tomu si rozšiřuje slovní zásobu.

Když dorazí na dno údolí, pohlédnou k nebi a Harfoot ukáže prstem. „Podívej se na tu temnotu v modři, bratře.“ Jejich *opus magnum* má i stránku věnovanou prapodivným mrakům, které Příroda vytváří.

„Jaký mají tvar?“

„Jako kovádlina: jeden na jihu, druhý na severu.“

„Podej mi prosím brk, milý Harfoote,“ vybídne ho mnich, třebaže známé zvolání již není třeba, protože Harfoot beztak vybalil brk, inkoust a pergamen. „Dva zároveň jsme ještě nikdy neviděli.“

„Tyhle jsou něčím zvláštní,“ uvažuje Harfoot, „dokonce zlověstné.“

A má pravdu: mraky jsou tmavší, okraje mají ostré jako hrot brku a podobají se dvěma nepřátelským armádám chystajícím se k bitvě.

Psaní teď obstarává Harfoot, protože mnichovy pokroucené prsty jsou příliš ztuhlé. Hilarion schází, ztěžka ohýbá nohy a chrčivě dýchá, jako by někdo proséval kaménky přes síto — avšak čím víc slabne tělo, tím jasněji plane jeho duch. *Tolik práce a tak málo času...*

„Použijeme pro ně jméno, které jsi vymyslel: *incus maior*,“ prone-se Hilarion, který vždy dychtí uznat zásluhu svého společníka.

Od jednoho mraku ke druhému přeskochí blesk: úder Vulkánova kladiva. Harfoot by si ty mraky rád uchoval ve skleničce. Jinak jim nikdo neuvěří. Nicméně...

„Nepůjdeme se schovat?“ navrhone a doporučení uctivě formuluje jako otázku.

„Vždyť máme ještě čas,“ zamumlá mnich a upírá pohled vzhůru.

V nižších úrovních hlavního ostrova se nacházejí rozestě chatrče, ale nikoho u nich nevidí, navzdory tomu, že poblíž jediného mostu, který vede k druhému, méně nápadnému a ploššímu ostrovu, stojí uvázaný dobytek — avšak poté vyběhne z lesa velkými skoky muž oděný do směsi surových kůže a usně. Zastaví se vedle nich. Přesněji řečeno běží dál, třebaže stojí na místě, v pažích a nohou mu hrají svaly a je připraven kdykoliv znovu vyrazit. Má zářivou snědou pleť, ale pozornost nejvíc upoutá jeho tvář. Má vlídné oči, velkorysá ústa a paprskovité vrásky naznačují veselou náturu, avšak bratr Hilarion vidí, že se pod touto veselou maskou skrývá utrpení.

Prone-se důvěrně známou analýzu. „Jsi pokřtěn, můj synu?“

„*Sum Gorius*.“

Kde se v tomhle zapadákově bere latina? Je to stále záhadnější.

„Povídá se, že se tu vyskytuje vzácná rostlina,“ vloží se do hovoru Harfoot.

Mužova kolena se dál zdvihají a klesají. Ukáže na rovnější louku. „Je to rostlina tak vzácná, že nese plody jen jednou za tisíc let,“ vysvětlí jim běžec — jmenuje se Gorius — a pak znovu sklouzne do latiny. „*Sequi me*.“ Následujte mě. Vysloví ten pokyn s téměř náboženským důrazem.

Vede je pochodovým krokem na louku, kde se pod skupinou vyzábělých dubů rozprostírá popínavé společenstvo stálezelených rostlin. V tomto pozeňnaném měsíci Kristova narození, v nejkratší den roku, už sice zmizely květy, avšak v místech, kde ze stonku

vyrůstá řapík listu, dosud visí sytě modrofialové plody. Pod každou oblou bobulí číhá droboučký červený trn.

„Utrhněte si jen jeden plod,“ poradí jim Gorius. „Rostlina si je bedlivě střeží.“

Tible venkované jsou ale svérázní, pomyslí si Harfoot, avšak bratr Hilarion, který se v přírodě stále vyzná lépe, se k této poznámce nestaví tak přezíravě. Od jižního moře až po val na severu neviděl nic, co by se této rostlině podobalo.

Skřípění brku se hlasitě rozléhá, protože panuje ticho, ale ne nadlouho. Napřed to vycítí poníci. Zdvihnou hlavy, vykulí oči a začnou setřásat námrazu z nozder. Zdvihne se bodavý vítr, dva mračky se přiblíží a vzplanou, oblohu protne stříbrný záblesk a zaduní hrom. Harfootovi se třesou ruce chladem. Rychle zabalí knihu do několika vrstev kůže a ovčího rouna.

„Vraťte se,“ zvolá Gorius a ukazuje na cestu, po níž přišli. „Nad okrajem údolí stojí svatý dům.“

Pak se rozběhne a vtom se spustí krupobití. Kroupy zvící drobných oblázků a ostré tak, že nechávají na kůži ranky, víří ve větru. Poníci se splášili a nedá se na nich jet, takže je Harfoot pevně vede na uzdě. Oba muži se krok za krokem, s hlavami skloněnými až k pasu, sunou po cestě vzhůru. Hromy, krupobití a vítr jim s burácením, svistotem a vytím bičují uši, avšak v porovnání s hlukem, který se ozval nyní, jako by šeptaly — je to skřípot samotné země, Sisyfos tlačící svůj balvan. Země pod jejich nohama, nyní celá bílá, se chvěje a posouvá se...

...a náhle všechno ustane a rozhostí se naprosté ticho. Krupobití přejde do sněžení. Harfoot jednou rukou vede poníky a druhou s obavami podpírá bratra Hilariona. Tvář starého mnicha je šedá jako kámen.

Na okraji údolí se poutníci zastaví a ohlédnou se na ostrov — a v tu chvíli to pochopí. Pohanský kamenný kruh i s proděravělým menhirem na vrcholu pahorku beze stopy zmizel.

Bůh jim sděluje, že dospěli na konec cesty.

Miraculum.

Bratr Hilarion položí svému společníkovi ruku na rameno.
„Musíš tu vystavět kostel — na vrcholku ostrova. Na této skále...“

Bratr Hilarion pokojně zemře v předvečer narození Páně.

Harfoot ho pohřbí na poli vedle kláštera nad okrajem údolí.

Následující rok na prvního května složí řeholní sliby a hned, jak opat svolí, se vrátí do údolí.

Místní komunita, tak dlouho živojící na výspě pohanstva, přijme novou, mírnější teologii, jejíž součástí je příkaz „miluj bližního svého“, poslední soud stranící spravedlivým a chudákům i nekrvavá oběť v úlomku nekvašeného chleba. Harfoot káže na vyvýšenině na ostrově, v místech, kde zmizel pohanský kamenný kruh. Říká, že to bylo znamení. Zde v Opskurnu, právě na tomto místě, musí vystavět příbytek pravému Bohu.

Nazve ho kostel Poutníková odpočinku.

1035. Opskurenský ostrov.

Nebe je jasné. Prudký mráz zebe víc než sníh a je také krásnější. Čtyři kruhové otvory ve zdobném kamenném kříži na kostelní věži zapadaly sněhem.

Bratr Harfoot došel naplnění. Obývá prostou celu vedle kostela a jeho přepych představuje noční oheň z jabloňového dřeva. Vdechuje jeho vůni jako balzám. Na počest svého přítele Hilariona zakončí knihu vyprávěním o posledním dnu jejich cesty: o souboji dvou kovadlinových mraků, o běžícím muži, o zmizelém kamenném kruhu a o rostlině, která nese plody jen jednou za tisíc let.

Nový kostel přilákal řemeslníky, kteří opracovávají dřevo, otesávají kámen a zdobí stěny malbami, a Harfoot popřává jejich energii rozmach. Ostatně se namáhají pro posmrtný život. Fantastické výjevy na stěnách ve věži jsou znepokojivě skutečné, ale Harfoot se neptá po jejich původu.

Ví, že muž, který ho přišel vyrušit z večerních modliteb, je místní boháč, snovač příběhů, který řemeslníky najal a sám dohlížel na vznik fresek — kam má přijít který výjev, jak smísit barvy, kdo namaluje co. Návštěvník drží v ruce dokonale kulatý kámen. Přesně mu padne do dlaně a jeho vířící barvy připomínají malované dřevěné míčky, s nimiž si hrají chlapci z bohatých rodin.

Zkušený cestovatel Harfoot nikdy nic podobného neviděl.

„Odkud to máte?“

„Jeden muž to našel tady opodál, když sklízel rašelinu. Připadalo mu, že by to tu mělo zůstat.“

Harfoot si potěšká kámen v dlani. „V místech, kde dnes stojí kostel, býval pohanský kamenný kruh. A v jednom kameni zela kruhová díra.“

„Místní tomu říkali *oko mrkajícího muže*.“

„A jakou mělo to oko barvu?“ zeptá se Harfoot.

„Byl to žilkovaný kámen, ne nepodobný tomuhle.“

„A jak byl velký?“

„Podobně jako tenhle.“

„Pokud je to oční bulva mrkajícího muže, měla by zůstat v domě Božím,“ pronese Harfoot a dar přijme.

Když se v noci převaluje a nemůže spát, napadne ho znepokojivá myšlenka. Co když zmizení pohanské svatyně zapříčinila právě ta koule? A pokud ano, kam se ten kamenný kruh poděl? Na freskách je na jedné stěně vymalován kamenný kruh a na vedlejší už na jeho místě stojí kostel. Na další fresce se kamenný kruh znovu objevuje, avšak na nějakém neznámém místě.

Harfoot dojde k závěru, že tu hádanku bude lépe nechat na pokoji.

ŘÍJEN: PRVNÍ DVA TÝDNY

I

Problém

Jak jen se Ferensenovi revanšovat za onu mimořádnou slavnost.

Bill Ferdy, hostinský u Tovaryšova kvasu (pod jehož všímavým dohledem se rozsuzovaly veškeré nevraživosti, seznamovaly se budoucí páry, rozháněly se chmury a problémy se buďto vyřešily, nebo alespoň zmírnily), víc naslouchal, než mluvil, nedělal mezi zákazníky rozdílů, choval v účtě důvěrná sdělení a nikdy nenaléval opilcům — a krom toho vařil ono pozoruhodné pivo, *Kurážný speciál starého Ferdyho*. Jeho přístup pramenil z pozornosti vůči detailu a z touhy potěšit druhé. Právě proto ho tato drobná, avšak zároveň komplikovaná otázka notně trápila.

Ferdy věděl, jakou námahu musel starý pán vynaložit kvůli alžbětinskému tématu slavnosti, že musel obnovit své lesní bludiště a vystěhovat z věže pestrrou směsici knih a bizarních předmětů, aby se tam hosté vůbec vešli. Ferdy uvažoval, jak vyčerpávající musí být Ferensenův stav, který se prakticky rovná nesmrtelnosti. Ferensen byl, ještě coby Hieronymus Vates, svědkem vraždy sira Henryho, který se ho ujal v dětství, následně i se sestrou strádal pod vládou Geryona Zymora a jeho utrpení vyvrcholilo, když byl ponořen do místa křížení — což mělo následky, o nichž se Ferensenovi přátelé mohli jen dohadovat. Hostinský ho přirovnával ke stromu zasaženému bleskem, který stál na okraji jejich statku: pořád se zelenal a poskytoval útočiště mnoha stvořením i rostlinám, avšak byly na něm patrné jizvy dlouhé existence.

Ferensen odmítl veškerou pomoc a trval na tom, že slavnost nebude jen poděkováním. Jejich společenství muselo vyřešit tajemství v samém srdci opskurenských událostí: kdo byl ve skutečnosti zmizelý učitel dějepisu Robert Lahvička? Ferensen tento úkol uvedl jako společenskou hru po večeři. Kombinací jednotlivých stop, k nimž patřil zápisník, adresa, křížovka, lebka lasiččího muže Feroxe a tapisérie, došli k odhalení, že Lahvička musí být Zymorův sluha Kalex Valoun — a díky Zymorovým pokusům s místem křížovní na Ztracené louce je vybaven schopností měnit podobu a stejně jako Ferensen je několik století starý.

Ve dnech následujících po slavnosti, kdy se zvolna vytrácelo léto, se Ferensen změnil. Začal být skoupý na slovo a celé dny trávil zavřený ve své věži. To však neznamenal, že bude imunní vůči povzbuzujícím účinkům vděčnosti. Takže: jak Ferensenovi poděkovat?

Ťuk ťuk. Crrr. Ťuk ťuk ťuk.

Hayman Salt, vrchní městský zahradník a muž mnoha dalších talentů, se s kletbami doplahočil ke vstupním dveřím, a ulevilo se mu, když za nimi uviděl jednoho z mála lidí, jejichž společnosti si cenil.

„Zdravíčko, Bille!“

„Rád tě vidím, Haymane.“

Jedna mozolnatá ruka pevně stiskla druhou.

„Pojď dál.“ Salt doprovodil Ferdyho do své zimní zahrady. Mrtvé kultivary ze Ztracené louky smetl do rohu na kompost. Vypadaly neškodně jako zbytky tabáku. Na dřevěných policích je nahradily obvyklejší květy.

„S dobrodružstvím a se Ztracenou loukou jsem skoncoval,“ prohlásil Salt.

„Chceš tím říct, že tě ten Zelený muž změnil?“

Saltovo krátké spojení se svatojánskou květinou prohloubilo jeho spřízněnost se stromy a křovinami. Teď dokázal vycítit jejich skryté choroby a bezpečně věděl, které větve ořezat, zavraždit, vy-